

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode svetelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Upravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

Finančno obravnavanje leta 1877.

Iz Budim-Pešte 1. nov. [Izv. dop.]

Od kar Magjari zopet svojo državno samostalnost uživajo, t. j. od leta 1867, imeli so razen jedinega prvega leta, zmirom v svojih proračunih deficit, in sicer vsako slednje leto večji deficit. In dasiravno je državni zbor brisanjem raznih potreb deficit v proračunu na tla tiskal, pokazal se je vendar konec leta v računskem zaključku zopet v celej svoji groznej impozantnosti. Za pokrivanje deficita poviševali so se davki, in vsako slednje leto nova državna posojila najemavala. Javno mnenje obrnilo se je zlasti proti Avstriji, in ž njo sklopljene finančne pogodbe leta 1867. češ, Magjari so s prevzetimi 30 % razmerno z Avstrijo preobloženi. V dokaz tega preobloženja kazali so na svoje deficite, in na lepo bilanso v avstrijskem državnem gospodarstvu. V prišpodobi obojnih finančnih stanj so gojili Magjari upanje, da se jim bo posrečilo, pri obnovi finančne pogodbe leta 1877 svojo preobloženost dokazati, in vsled tega svoj prinos v skupno državno blagajno za dva ali tri odstotke dole potisniti. To snovanje in umovanje je bilo na precej solidni temelj postavljeno. — Pa kaj se zgodi?

Avstrijski finančminister je letos naenkrat s proračunom pred dunajski parlament stopil, v katerem je izkazan deficit 25 milijonov. To je Magjare osupnilo. Avstrijski deficit je njihove skrivne nakane za leto 1877, kakor bi trenil, pomešal. Dokaz njihove preobloženosti je bil po avstrijskem deficitu v „šah“ postavljen. Sicer pa Magjari v istinitost avstrijskega deficita ne verjamejo prav. Njim se vidi stvar sumnjiva, češ, avstrijski deficit je umetno

narejen, in sicer navlašč za novo finančno pogajanje leta 1877. Cislajtanci bodo mogli pri razpravah svoj deficit nasproti postaviti ogerskemu deficitu. Vsaka stranka bo za sebe svojo preobloženost dokazala, in razmerje bode brž ko ne ostalo kakoršno je do sedaj bilo 30 : 70.

Leta 1877 mine pa tudi finančna nagodba mej Ogersko in Hrvatsko. Hrvatska vlada nij oprezno ravnala, sestavši svoj proračun za leto 1867, tako, da je iz njega rezultiral sufficit 12.000 gold. V tem za Hrvatsko jako povoljnem proračunu, ustvarjen je pak jako nepovoljen temelj za finančne obravnave leta 1877. In ta greb se denes ne da več popraviti. Magjarski časopisi, vladini isto tako kakor neodvisni, so ob času, ko je hrvatski proračun za leto 1876 na svitlo prišel, o njem tako pisali, da se je lahko mej vrticami bralo: Hrvati imajo v svojih 45 % preveč, dajmo, oskubimo jih za pet percev v obliki petih percentov, saj bodo s 40 % še zmirom dosta imeli. Če si moramo mi kaj od naših državnih ust odtrgati, naj si še oni. Temu bi se bilo moglo s tem v okom priti, da bi bila hrvatska vlada proračun za leto 1867 isto tako sestavila, kakor ga je sestavil loka-vec (? Ur.) cislajtanski finančminister, naime, da je v njem izkazala deficit najmanje kakih 100.000 gold. To ne bi bilo nikakšno švindlovanje, saj se lahko na stotine deželnih potreb najde, ki so vse silne, in ki bodo itak vse za katero leto v proračun priti morale. Naj bi bila hrvatska vlada samo na slavonske ceste pomislila. Vse na to kaže, da bodo Hrvati leta 1877 nasproti Magjarom v finančnem vprašanji — trdo stanje imeli. Zarad tega tudi nijso prav delali in ne delajo (tako se vsaj nam zdi), če narodno

in pošteno slovansko Makenčevo opozicijo tako zatirajo in z vsemi sredstvi pobijajo le Magjarom za ljubo in drago, kakor se je to deloma videlo pri zadnjih volitvah.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Sutorine se „Nar. Listu“ 24. okt. piše: „Brzjavno smo vam priobčili vseh predvčerajšnje bitke v Zubeih; vseh dosta slaven za nas vstaše. Evo vam nekoliko natančnega popisa. Dne 21. t. m. je Ljubibratić navalil na Presječko tvrdu, katera je najbližja Zubekeji ravnini, in katero so Turci zgradili za glasovito bitko, katero je bil naš glasoviti Luka Vukalović. Osnova Ljubibratićeve bila je v pravem smislu strateška. On je mislil, da bodo Turci iz Trebinj izšli, da priskočijo v pomoč svojim — a da jih hoče on pod izlikom bega dovesti v take kraje, kjer ne bi ni eden žive glave odnesel. Glede prvega namera nij se popolnem prevaril, ker je iz Trebinj odšlo preko 1500 askerov, ali drugej nameri nij se dal turški vodja zapeljati, ter se nij hotel nikakor umakniti preko Zubekeji tvrdu. Ljubibratić nij takoj hotel navaliti na Turke ali pa vrniti se nazaj. Navaliti bilo je dosta opasno, vodja kakor Ljubibratić nij mogel tedaj dolgo premišljevali, ter navalil na Turke s hrabro svojo vojsko, sestavljeno iz samih Hercegovincev in nekoliko Italijanov. Naši so se baš junaško borili in takoj od početka preplašili Turke. Oni so uže začeli bežati, ko je Peko Pavlović došel v pomoč Ljubibratiću, in takoj so Turci povsem popolnem razbiti bili od vstašev. Turkov je palo preko 150, a ranjenih je bilo več ko 250, a to kljub temu, da so imeli za soboj kanone.

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

VI.

(Dalje.)

Maša je minula, pridiga tudi. Kakor povodenj se ulije ljudstvo iz cerkve. Učitelj tudi urno zapusti orglje prej ko po navadi, in hiti za grajskim najemnikom. Doluteč ga, mu pripoveduje, kako vroče je denes, kako dolgo je trpelo opravilo in da bode dobro, kaj privoščiti si sedaj. Tako napelje govorico na povabilo in Pelin prikima. Mej tem se približa Irena, in učitelj jo predstavi svojemu tovarišu, njej pa migne skrivaje, naj gre na njegovo stran in naj napne vse svoje ljubeznivosti. Prvi boj izgubljen, vse izgubljeno. Tako je tudi v ljubezni, si je

mislil Glavač, ki na takih boriščih nekdanj nij bil tuj, akoravno je bila borba za njegovo Marjetico sila kratka.

Tako odide nadepolna trojica proti učiteljevemu stanovanju. Krog in krog pa stojè fantje in možakarji v gručah, ob strani starikave ženice. Dedje napravljajo tobak in poslušajo prorokujočega beriča na zidu, fantje gledajo dekleta, ženice pa vlečejo ljudi črez zobe in se ozirajo za grajskim gospodom in Ireno, stresajo z glavami in ugibljejo, kaj pomeni neki to.

Krog in krog, koder gre izvoljena trojica, leté klobuki in kape raz glav. Vsaj grajski gospod in farni učitelj, to sta čestna moža. Čast, komur čast, si misli učitelj, in le na pol pridviguje svetel cilindar, da se temu in onemu zahvali. Da bi se vsakemu odkrival, to bi bila škoda vsaj na cilindru za nekaj grošov, kajti on je veljal pred dvajsetimi leti denar, še prav lep, srebrn denar.

VII.

Mej kosilom, ki nij bil slab, če smemo soditi po učitelju, ki si je, na spodnjem delu mize sedeč, izvrstno privoščal različne božje dari. Pelin je sedel mej Ireno in njeno materjo. Govoriti je moral toliko, da še nikedar, kajti ženski ste silile nepopisljivo vanj in razpravljale važne reči, posebno pa hvalile grajsko razmerje. Pelinu je sicer bilo to prav povšeči, a prepričal se je tudi stoprv denes, da Evine hčere tudi v jeziku daleč prekosé moški svet in da so z vsemi prednostmi obdarovani spol.

Posebno stareja Pelinova družica se je trudila, grajskemu gostu govoriti jako važne in zanimive reči. Vsa njena govorica se je sukala okoli nadepolne Irene, njene umnosti, omike, pridnosti itd. Grajski najemuik je kar zijal in strmél v svojo mlado sosedo in bil prepričan, da je to pravi angelj v človeškej podobi, ako je bil le kateri kedaj.

Število ubežnikov iz Hercegovine do-
rastlo je vsled najnovejših poročil in sicer:
v političnem okraju Dubrovnik 9607 oseb,
v političnem okraju Kotar 425 oseb in v
Črnej gori pak 17465 oseb.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. novembra.

Državnega zbora „Fortschritts-
club“ se je enoglasno odločil za znani
Wildauerjev predlog. Torej v nekako opo-
zicijo proti Stremajerju.

Dunajska „Wiener Abendpost“ se
tolaži, da znana izjava ruskega vladnega
lista ne naznanja kake nove dobe v poli-
tičnem položju.

Ogerski nacijonno-ekonom Horn je
umrl.

Vnanje države.

Iz **Petrograda** se javlja: General
Kauffman je odšel z vojsko iz Andijana,
ravno tako tudi oberst Golokačev iz Na-
manjana v Khokand.

Iz **Carigrada** „Agence Havas Ren-
ter“ javlja: Iz gotovih virov se zagotavlja,
da bode imenovan Hussein Avni paša za ve-
likega vezirja, in to po Bairamovej sveča-
nosti.

Iz **Carigrada** 27. oktobra prinaša
„Dal. Primorac“ sledeči telegram: Avstro-
ogerskej poslanik Zieby naznanil je porti
posledne dogodjaje v Hercegovini, valjda
umorstvo na Popovem polju. Mogoče, da
kaj bode, ker i spljetski „Avvenire“, list
vstanku neprijazen, javlja, da je Avstrija
začela uredovati trdnjave v Dalmaciji.
Misli se, da se celi diplomatični zbor, po
predlogu poslanika ruskega, obratiti ostro
noto na porto.

Italijanski ministerski predsednik
Minghetti je pri volilnem banketu v Co-
logui govoril o sedanjem položju Italije, go-
voril o odnošajih z inostranimi oblastmi, o
razmerah države proti cerkvi, o reorganiza-
ciji cerkvenega premoženja, o javnej var-
nosti znotraj, o javnih delih in o reformah,
v administraciji pa o davkih. O finan-
cih govoreč, konstatiral je, da bode finančni
položaj zaradi plavajočega dolga vedno te-
žaven. Koncem obznani odpravljenje stati-
stičnega davka, spremenjenje morskih pri-
stojbin in se nadeja, da bode tudi uvožnino
pri žitu in vinu lahko odpravil; potem opo-
zoruje na to, da se Italija trudi, da uredi
svoje finance, in se nadeja, da bode gledé
velikih vprašanj v parlamentu našel kom-
paktno večino. Govor ministrov je bil z ve-
likim ploskanjem sprejet.

Dopisi.

Iz Gorice 31. oktobra. [Izv. dop.]

Sprava na Goriškem je, kakor se sliši, do-
vršena reč. Obe stranki sta si pogodili kot
ravnomočni in ne tako, kakor da bi se bila
ena drugi vdala, kakor pri vas v Ljubljani
konservativci hočejo, kajti liberalno-narodna
stranka ne bi nikoli v roke segnila klerikal-
nej, ko ne bi imela garancije, da bode ta
sprava v narodnej reči častna in ne poniže-
valna za njo.

Nij treba nikakor misliti, da so se slo-
venski liberalci udali na milost in nemilost,
kakor to bedasto in nepatrijotično terjajo
čedalje bolj nemogoče ljubljanske „Novice“,
ampak vsaka narodna stranka je drugi ne-
kaj koncesijonirala, ker le tako je bilo mo-
goče priti do cilja. Zagrizenost in osebno
mrzenje gotovo ne more prospešiti poravnave
in zatorej na Kranjskem ne bode prišlo do
nobene sprave, dokler ne bodo ondodni kon-
servativci, ki prav za prav hočejo konser-
vati le „prvštvo“, spoznali, da na Sloven-
skem se je izpremenilo stališče, in da je
treba računati s faktorjem, kakoršen je za-
stopan v slovenske slobodoumnej stranki.

Na takej podlagi kakor smo mi goriški
Slovenci napravili spravo, je mogoča narodna
poravnava tudi na Kranjskem in drugod po
Slovenskem. Slobodnjaki na Goriškem so
namreč konservativnej stranki obljubili, da
se ne mešajo v verske zadeve in konser-
vativci so liberalno stranko zagotovili, da
bodo odjenjali od pretiranega zahtevanja, da
mora vsako politično društvo in vsak časo-
pis sloneti na verskej podlagi. Več nijso
„Sočani“ nikoli terjali. Politične zadeve se
bodo torej čisto za se obravnavale, obe
stranki bosti stopili v eno samo političsko
društvo z imenom „Sloga“ in „Soča“ ostane
glasilo tega političnega društva.

Lehko se bodo torej v novem društvu
narodni konservativci in narodni liberalci
potezali za blagost in slobodo našega slo-
venskega naroda; prava sloboda se bode
vsejedno lahko gojila, in postavil se bode
trdnjejši jez germanizaciji in laži-
liberalizmu.

Mi Slovenci, če hočemo za narod uspešno
delati, moramo na vsak način delati v smislu
slobode, kajti prva terjatev našega na-
roda je, da svoj postane in da se reši suž-
nosti duševne in gmotne, v katero ga je

ukovala ustavoverna sistema. Delati je treba
na materijalnem in duševnem polju in na
stran pustiti prepir zaradi gesel in osebnosti.
Vera nij v nevarnosti, najmenj od nas slov.
liberalcev, ohranijo jo lahko gg. duhovni
in za njo delajo v cerkvi, šoli in povsod
koder jim drago, tega jim nihče ne ovira;
a da bi oni terjali, da se ne sme nič zgo-
diti, če oni ne dajo svojega cerkvenega
„placet“, to bi bilo preveč zahtevano, kajti
potem bi bili oni jedini narodni voditelji in
vse bi moralo le od njih odvisno biti. Resno
so mislili nekateri duhovni posebno na Kranj-
skem, da vladajo tudi v politiki, a v istini
so v njih imenu vladali nekateri prvaki, ki
so jih hoteli izkoristiti za svojo namene.

Kakor sem rekel, na Goriškem smo
prišli do sprave in nadejam se, da sti obe
stranki odkritosrčno postopali pri sklepu te
sprave in to tembolj, ker je konservativna
stranka sama uvidela, da vae dosedanje pra-
ske so bile gole osebnosti.

Ljubljanski listi hočejo vedeti, da se
g. Winkler odpove poslanstvu in pravijo, da
bode nova volitev „Probestein“ goriške sprave.
Mi sicer dvomimo nad Winklerjevo odpo-
vedjo in prav zaradi netaktnosti poročevalcev
v Ljubljanske konservativne liste; a če prav
pride do nove volitve, pustim veljati „Slo-
vencu“ in „Novicem“, da bode nova volitev
pravi dokaz goriške sprave, in primem oba
omenjena lista pri besedi, da bosta vsaj po-
tem spravo priznala, če se mi na Goriškem
pošteno, pa ne „servilno“ zedinimo za enega
obema strankama povoljnega kandidata. To
se bode tudi zgodilo, pa na kakor dopisnik
v „Slovincu“ želi, ampak na popolnem
častni način. Da se „Novice“ grizejo zaradi
goriške sprave, to nas Goričane malo briga,
vsaj „Novice“ morajo biti dosledne v ne-
gaciji, ona so „Soči“ in goriškim liberal-
cem šestokrat prorokovale propad, sra-
moto in bog ve kaj še družega, in kaj ho-
čete, da bodo zdaj naenkrat priznale, kar
rade ne vidijo ter zmotljive postale? Nezmo-
tljivost je le v dosledni negaciji, kajti vsak
tudi neprvak, lahko preračuni, da „Soča“,
in Sočani morajo enkrat jenjati, ker prav
jutrajšnji dan 1. novembra nas spominja na
minljivost vsega posvetnega. In tako bodo
tudi končno „Novice“ prav imele, samo, da
tudi njih še poprej ne zadene, kar je pi-
sano na mirodvorih: . . . cras tibi! Tako
je gospoda slavna, čas bi bil, da bi strast

Učitelj delajoč se, kakor bi se ne mešal v
občni pogovor, razumel je dobro vse, vesel
je bil in se prepričal, da njegova žena
Marjetica si je vendar premislila in spame-
tovala in spozna, da bi bil gospod grajski
vendar le dober mož, in dacar v primeri ž
njim prava muha.

Ko užito vino še bolj razname glave,
pozabi učitelj in menda tudi gost na lov,
s katerem bi se moral posvetovati. In kdo
bi mislil tudi poleg njezne krasotice na
take vsakdanje reči.

Zdajci bi bil najpripravnejši čas, da se
postavi pametna beseda na pravo mesto, če
zdaj ne, pa nikoli, méni učitelj in migne
Ireni, naj odide za nekaj časa.

„Gospod grajski,“ povzame potem in
postavi prazno kupo na mizo in popravlja
očala. „Jaz ne morem umeti, kako da mo-
rete biti vedno sami in skrbite za vse in
povsod. Dobro bi bilo za vas, ko bi nekaj

bremen odložili na tujo ramo, vzeli si po-
močnico, postavim ženo. Ona bi vam sladila
življenje v pravem pomenu.“

„Res je, res,“ pritrukuje učiteljeva žena.
„Kaj tacega bi se spodobilo vam, ki ste
gospod in imate toliko premoženja, da sami
ne veste, koliko.“

Pelin prikima in se nasmeji, taka po-
hvala mu je povšeči, to je prav po njegovej
volji.

„A paziti morate pri izbiranji, da se ne
ukanite,“ povzame zopet učitelj in namežika
svojej ženi.

„Tukaj na blizo in daleč nij nobene,
da bi bila vas vredna. Kmetske ne morete
jemati, gospodskih nij, v mesto pa tudi ne
pojdete izbirat. Take so preveč razvajene,
le na škodo bi vam bile, nič družega.“

„Da, vaša gospa, gospod grajski, mora
biti učena in delavna. A tako je dobiti
teško, malo jih je,“ pristavi učiteljeva žena.

„In ljubiti vas more,“ pritakne učitelj,
brisavši s prstom praznično suknjo, kajti
stoprv zdajci je opazil, da mu je zaradi do-
brega kosila nekaj na škodi, in tega mu je
žal. Nikdar nij še kosil v njej, kar jo ima,
a denes je moral. Gospod grajski nij nava-
den gost, imeniten je.

„Prav imate, gospod učitelj,“ oglasi se
zdajci Pelin in obraz mu žari veselja. „Ta-
kovo bi jaz rad imel, kakor pravite vi, a
vem, da je ne dobim, ako bi jo tudi hotel,
torej ostanem sam.“

„Tega ne, tega, dobote jo, kedar ho-
čete, vi uže vi, drugi ne, vsaj vi ste pa
tudi pravi gospod in mož,“ méni učitelj.

„Jaz pa vem za eno tako, ki uže leta
in leta misli na vas, ki vas ljubi strastno
in bi bili vi tudi gotovo srečni ž njo,“ pri-
trkuje ženica.

Najemnik se zgane, oči mu zablišče,
misel, prelepa misel, da ga ljubi lepa, lju-

pustili, mirno sodili in mej Slovanstvom bratstvo pridigovati začeli.

Iz Trsta, 2. nov. [Izv. dop.] Politično društvo „Edinost“ je imelo včeraj svojo obletnico in 7. občni zbor. Ponovilo se je, da se ima poslati do mestnega svetovalstva prošnja, v kateri se bo zahtevalo, naj odpravi sedanje nepraktične okrajne glavarje, ter naj se izvolijo domačini, zaupni možje za župane. Razlogi za to so tako jasni, kakor vstaja v Hercegovini in Bosni.

Akoravno lani nismo dosegli nič, nij se nam treba strašiti, kajti trkati je treba in vedno trkati. Vstrajajmo Slovani povsod!

Tajnik Dolinar je poročal o delovanju društva v pretečenem letu; isto denarničar o stanju društvenih financ.

Posamezni predlogi so bili jako važni; prvi: naj bi se mestnemu magistratu poslala prošnja, da se ne bi plačevala vloga ob priliki prodaje prašičev od posestnikov, kar dosedaj nij bilo, in je magistrat ukaz zato nekako tihotapno napravil, za katerega še nij okolici znano bilo.

Drugo: naj se napravi prošnja do magistrata, da ne bodo okoličani, kateri imajo vozno živino za svojo porabo, plačevali pridobitnine in ne bodo stavljeni v vrsto onih, kateri se le z vožnjo živé in stopijo v Tratu na javnih trgih z živino.

Gospod Križman stavi predlog, naj se izvoli odsek treh udov, kateri naj z gorškimi Slovenci v dogovor stopijo zaradi časnika, da se pogojno zedinimo s „Sočo.“ Vsi predlogi so bili podpirani in enoglasno sprejeti.

V odsek treh udov, kateri imajo z Gorškimi Slovenci pogodbo o zedinjenji narediti, bili so voljeni: tajnik Dolinar, denarničar Trobec in g. Križman, kateri imajo določiti, kje se bodo sešli, ali v Gorici, ali v katerem kraju koli, da se reč izvrši.

Gospod Križman je še stavil nekatere interpelacije na odbor o izvršenju sklepov občnih zborov, na kar je deloma tajnik in podpredsednik odgovarjal.

Isti gospod je stavil predlog, naj politično društvo napravi vsak mesec občni zbor, in omenil, da, ker je politično društvo za izobraževanje ljudstva, nij treba ravno v vsakem zboru na dnevni red točke in predloge staviti, zato naj bi se večkrat tudi kaj predavalo ali čitalo, naj bi se raz-

lagale mnogovrstne reči, katere merijo na naobražanje in vednost ljudstva, kar je vse občinstvo enoglasno potrdilo.

Slednjič v daljem govoru poudarja potrebe naših slovanskih bratov po krvi, v kakovem pomanjkanji so pribegli iz Hercegovine in Bosne na našo zemljo. Naj napravi društvo „Edinost“, ki ima za to pravico po svojih pravilih, veselico v prid tem pribeglim. I to je bilo zopet živahno in enoglasno sprejeto.

Volitev se je vršila enoglasno, v odbor so bili voljeni sledeči odborniki: za I. okraj: Sancin Ivan, deželni poslanec in posestnik, Ivan Dolinar, posestnik; za II. okraj: Parič J. Marija, posestnik; za III. okraj: Nadlišek Stefan, deželni poslanec in posestnik, Trobec Anton, posestnik; za IV. okraj: Žvanut Mate, trgovski opravnik; za V. okraj: Malalan J. Marija, krčmar in posestnik, Gorjup Ivan, veliki posestnik; za VI. okraj: Nabergoj Ivan, državni in deželni poslanec, kateri si bodo v odborovej seji volili predsednika, tajnika in denarničarja. Ker so bile vse točke dnevnega reda dovršene, zaključil je predsednik zbor, pri kateri priliki je čestiti g. Križman izrazil staremu odboru zahvalo za njegovo marljivost.

Domače stvari.

— („Slovenskega Naroda“) urednik je imel včeraj od 10. do polu dne do 1/2. po polu dne trajajoče ugovorne obravnave proti konfiskacijam „Slov. Naroda.“ Vspeh je bil nasproti državnemu pravdnistvu le deloma dober. Poročilo natančno prinesemo v prihodnjih listih.

— (Prvi gledališčni predstavi) dramatičnega društva v Ljubljani ste zdatno dokazali, da ima imenovano društvo dovolj zdravih življev v sebi, da se navzlic neugodijem, po katerih je pretela velika nevarnost letošnjemu javnemu delovanju, vzdržuje lahko na istej častni stopinji, ko je zavzimalo prejšnja leta. Prva predstava, pri kateri je sodelovala ljubljanska čitalnica, in koje dohodek je bil namenjen v prid ubežnih hercegovinskih in bosenskih prebivalcev, znamenita je bila bolj v svojem koncertnem delu, akoravno isti nij bil tak kakor bi smel človek želeči. Overturo je igral nemški gledališki orkester za drag denar tako

slabo, da je marsikdo želel, naj bi se še par grošev primeknilo, da bi se vsaj za pičico boljše igralo. Pevski del se je vršil dobro, sem ter tja smo pogrešali nekoliko sigurnosti, ko pa denemo na račun prehitrega in pretiranega pripravljanja. G. Kocelj kojega je občinstvo burno pozdravilo se je deklamaciji „Graničar“ postavil preveč na stališče igralčeve. Igra „Pokojni moj“ se je vršila, kakor je pri dobrih igralnih močeh pričakovati. Vendar pri občinstvu nij prouzročila istega vtisa, kakor jej je siguren, ako se na odru in v gledališči prav razumi. Materijelni rezultat te predstave je bil jako ugoden. — Druga predstava 1. t. m. „Mlinar in njegova hči,“ se je uvrstila častno mej predstave prejšnjih let, in bila je gotovo ena najboljših. Izrečno pohvaliti moramo gosp. Podkrajškovo, g. Kocelja in g. Schmidta, ter konstatirati, da se je pri celem igri očitno pokazalo, da je režija bila v sigurnih krepkih rokah. Pričakovati nam je dobre gledališke sezone. Pri prihodnji predstavi se bode igrala prvokrat glasovita veseloigra „Ženska borba“ na katero posebno opozorujemo naše izobraženo občinstvo.

— (Slovensko gledališče.) Meseca novembra bodo v Ljubljani še 3 slovenske predstave. V prihodnji predstavi se bode igrala prvokrat „Ženska borba“, vesela igra v 3 dejanjih. Naloge so v dobrih rokah, torej se je veselega večera nadejati. V drugej predstavi pride na vrsto prvokrat komična igra v 5 dejanjih s petjem „Strehar“ v kateri ima glavno nalogo naš komik g. Kajzel, in s tem je dovolj rečeno, 21. t. m. (pred sejmom) se bo pa igrala po enoletnem prestanku, igra še tukajšnjim prijateljem slovenske Talije v dobrem spominu, „Na Osojah“, igrokaz v 5 dejanjih. Najboljše moči imajo ta večer jako hvaležne naloge, tedaj bode ta predstava prav zanimiva, in imeli bodo tudi vnanji prijatelji slovenskega gledališča priliko izborno lepo predstavo videti.

— (Iz Gorice) se nam piše: Zima se bliža in ž njo se bližajo tudi pogoste tatvine, kajti domačim potepuhom in klatežem nij živeža več na polji, sadje in grozdje je uže pošlo. Zato pa so začeli smeje roke stezati po mestnih hišah. Te dni so nepoznani tatovi ulomili v kapucinsko cerkev in ker druge vrednosti nijso našli, zadovoljili so

beznjiva deklica, mu skoraj omami možgane. „Da, ko bi le vedel, katera je, da, še denes bi jej razodel svojo ljubezen in za ženo bi jo vzel.“

„O povejte mi, urno mi povejte, jaz sem radoveden, kdo se zanima za me, in ako je taka, kakor jo opisujete, tu je moja roka, da bode moja žena,“ vsklikne zdajci raznet najemnik.

Učitelj in ženica se spogledata, nekaj tako lahkega, veselega se jima vleže na prsa, zdajci je ugoden trenotek, si mislita, ako ne, nikedar ne bode, in besedo, možko besedo uže imava, kaj je potreba več.

Zdajci se odpró zopet dari in Irena vstopi. Učitelj namigne najemniku, da je to ista ljubeznjiva izvoljena. In Irena, prebrisana glava, razumevši očetov miglje, upre v zamaknjenega najemnika svoje zapeljivo oko, pomakne stol bližje njegovemu.

Da, tudi najemnik je umel vse to. Zdržavati se nij mogel več, srce mu je kipelo,

pol vinjen, pol zaljubljen je poobjel z obema rokama svojo družico in šepetal: „O draga Irena, tudi jaz vas ljubim, vi bodele moja žena.“

Krasen trenotek je bil to.

Oče in mati sta videla svetel grad pred soboj, nježna ljubeznjiva Irenica mladega ženina, ko umrje ta starec, najemnik pa je zibal pravega angelja v svojem naročji, da, še več, užival je nebasa, čutil prvič, kaj je prava ljubezen, prej zaničevana ljubezen.

VIII.

Stoprv proti večeru se je vrnil najemnik v grad, glave polne misli in vina, srca polnega ljubezni, prave zaljubljenosti. Na večer se nij ganil potem iz svoje sobe, mislil mnogo, mislil in preudarjal, kako bode z njegovo ljubeznjivo Irenico, kdaj bode poroka in takove imenitne reči.

Akoravno nemiren, vendar zadovoljen sam s soboj, se vleže potem spat. A česar

je srce polno, o tem glava sanja. Tudi Pelin je imel isto noč sanje, in še imenitne.

Sanjalo se mu je namreč, da je bil uže poročen z svojo ljubico in je sedel v veselej družini, kjer se je mnogo pilo in kadilo različnih, dragih cigar. A kaj bi bilo to, vsaj on je sklenil uže zvečer, da ne bode pil več toliko, kot ravno denes, vsaj je bil pri nevesti in vino ga nij veljalo ničesar, smodk pa še nikdár pušil nij. Koliko hujši mu je torej bilo, ker je videl v sanjah svojo izvoljeno smodko v ustih in pogosto kupico v rokah. Da, mrzel pót ga oblije v jutro, ko se zbudi, in strašna misel se mu vrne, kaj bi bilo, ako so te sanje resnične, in nekaj pomenijo vselej.

Stoprv zdaj jame preudarjati tudi in ugane, da žena velja denar, lep denar, kaj pa, ko bi še kadila smodke in ljubila sladko kapljico. To bi bil pravi križ božji, in vse bi bilo uničeno.

(Dalje prih.)

se s 40 tovališči in drugim perilom, v vrednosti kacic 40 gld. Prav ta teden so zopet oropali necega slikarja in mu pokrali hišnega pohištva za 50 gld. vrednosti. — Najbolj pa je bil predrzen kočijaž necega tukajšnjega fjakera, kateri je gospodarja naplahal, da ima vožnjo v Komen in da odrine ranega jutra. Res je odrinil drugega dne s konjem in vozom, a nazaj ga nij hotelo biti, pa kako bi bil prišel, ki je voz in konja v Sežani za 150 gld. prodal. Stoprv čez 6 dni je gospodar zvedel, da njegov Šimel po Sežani vozi, se takoj tja odpravil in se s konjem in z vozom nazaj v Gorico pripeljal; prebrisani kočijaž (nemški človek) jo je pa s pedesetaki najbrže v nemški „rajh“ pobrisal.

Šivalni stroji

za gl. 15 do gl. 150,

ravno tako svila za stroje, evira, šivanke in priprave dobivajo se vedno v velikej izbiri in po nizkej ceni le pri

(382—1)

Franjo Detter-ju

v Ljubljani, judovska ulica 228.

Št. 8617.

(383—1)

Razpis natečaja.

Oziraje se na naznanilo deželne vlade od 29. oktobra 1875 št. 8617, katero se bo razglasilo v deželnem zakoniku za Kranjsko in v Ljubljanskem časniku, o napravi 14 cimentarijskih (prvomerskih) uradov za Kranjsko, razpisuje se s tem natečaj za umestitev 14 prvomerskih služeb, katere se bodo oddale.

Za cimentarije (prvomerske urade) v Ljubljani, Kamniku, Kranji, Radolici, Zgorjem Logatcu, Idriji, Postojni, Litiji, Radolfem, Krškem, Črnomlju in Kočevji tirja se sposobnost, določevati prvomersko dolgotne mere, posodne (votle) mere za tekočine in suha telesa, določevati prvomersko trgovske teže in tehtnice, merske okvire in sode; za cimentarijo v Ljubljani tudi še po okoljnosti (eventuelno) sposobnost, prvomersko določevati plinomerstvo, končno za cimentariji v Vipavi in Metliki sposobnost, meriti samo sode.

Da se dokaže ta sposobnost, se ima vsak prosilec pri cimentarijskem uradu v Ljubljani praktično vaditi, kar bo okoli 8 dni trajalo in se bo 10. decembra 1875 začelo, potem se pa mora prosilec takoj podvreči preskušnji, pri kateri bo izpraševal c. kr. prvomerski nadzornik za Kranjsko v Ljubljani; ta preskušnja bo valed §. 21. ministerskega ukaza od 3. aprila 1875 št. 45 Drž. zak. obsegala naslednje stvari:

1. Računanje s celinami, z navadnimi in desetinskimi drobci, pravila, po katerih se izračuni od podob in telesnih prostorij njih ploskev in telesna vsebina, kolikor se to rabi pri prvomerstvu.

2. Temeljita znanost o sistemi meterske mere in teže, njene podlage in posebnosti.

3. Znanost o postavah in ukazih, ki se tičejo merstva in utežstva, posebno pri cimentariji.

4. Znanje, kako so sestavljena orodja, kakšna so, kakšni so aparati, in kako se vse to praktično rabi, kadar se upotrebuje pri cimentariji.

5. Znanje, kakšne so mere, teže (uteži), tehtnice, in kakšno je sicer mersko orodje, katero je podvrženo cimentariji, in tudi kakšna je snova, iz katere se vse to naredi.

6. Gledalo se bode tudi na praktično izurjenost pri rabi cimentarijskih aparatov.

Tudi se zahteva znanost nemškega in slovenskega jezika v pismu in besedi.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Slehern prosilec naj oddaja svojo spisano prošnjo najdalje do

30. novembra 1875

pri okrajnem glavarstvu svojega bivališča, oziroma za prvomerski urad v Ljubljani pri mestnem magistratu v Ljubljani. V tej prošnji naj pove:

- koliko je star, kakšnega stanu je, koliko je v šolo hodil, kaj je dosihmal bilo njegovo opravilo;
- koliko on pozna cimentarijo teoretično, koliko praktično, z ozirom na to se morajo tudi prilagati spričevala, ako jih ima;
- povedati mora, da bode navzoč na svoje stroške pri praktičnem poduku, ki se bo začel, kakor je gori rečeno, 10. decembra 1875;
- naznaniti mora, hoče-li preskušnjo napraviti, da doseže potrjenje sposobnosti za vse stroke prvomerstva, kakor so navedeni pri gori imenovanih cimentarijah, ali samo v nekaterih in v katerih, končno
- povedati mora, ali prosi za kako prvomersko službo, katero določeno imenuje, ali pa prosi sploh za eno izmed 14 razpisanih služeb.

Končno se še prosilci opozorjujejo na to, da so dolžnosti sklenene z prvomersko službo določene v ministerskem ukazu od 3. septembra 1875 št. 45, in kolikor se tiče sklenitve službenega pogoja, omenjenega v §. 10, se sklenjajo ti pogoji uradno za določeni čas s prosilci, ki so bili sposobni spoznani za prvomersko službo, in odmerila se bode tudi plača vsakemu prvomerskemu uradu z ozirom na obsežek njegovih opravil.

Skrbelo se je tudi, da prosilci, ako želé, proti povračilu stroškov lahko dobé postave in poduk, o katerih se bode izpraševalo pri preskušnji, kakor je to zgoraj v 3. točki povedano, ali pri okrajnem poglavarstvu, ali pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Od c. kr. deželne vlade za Kranjsko
v Ljubljani, 29. oktobra 1875.

Kdo
45 gl. za solidni potni kožu
podložen s pravo erdeljsko kožo in
20 gl. za dobro 20 gl.
Palmerstonsko zimsko
suknjo (321—1)
s klotom podloženo in ošivano, hoče
plačati, pride naj k

M. Neumann-u

V Zagrebu, v Ljubljani, v Reki,
Jelačić-evem trgu, v Lukman-ovej hiši, na Korzi.

— Ta list naj se dobro shrani. —

Algophon

je izvrstni lek za zobni bol vsake vrste. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 35 kr.

Aromatični tobakni prah

je izvrstni, odvodilni lek, kateri tudi okrepi čutne žile na glavi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 20 kr.

Angleški prsni sok.

Ta sok je posebno koristen za kašelj, nahod, hripanje, za bolečine v vratu in na prsih. Radi prijetnega okusa, užije se lahko in ga pijejo tudi otroci prav radi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Elizabetna ustna voda

je izvrstni pripomoček za ohranjenje zob in zobnega mesa. — 1/2 male žličice te ustne vode meji

časo druge vode, napravi zobe bliščeče in jako bele, odstrani neprijetni duh iz ust, onovi in omoči zobno meso. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 50 kr.

Lasja tinktura

za omočitev lasišča in pospešitev rasti. Poraba jedne steklenice te tinkture zadostuje popolnem omočiti lasišče, ovira izpadanje las in pospešuje rast. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 1 gld.

Otročje mazilo

od dr. Steger-a rabi se za odprte rane pri otrocih, in je boljši kot otročji prah, ker zadnji pomnoži še večkrat prisad. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 18 kr.

Revmatizma rešitelj

služi kot najboljši, reelni in najgotovješi dosedaj znani pripomoček za revmatizem (irganje po udih), vsako vrsto hromote v rokah in nogah, bodinja itd., katere bolezni odstrani dostikrat uže po prvi rabi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 40 kr.

Mazilo

za pege, šinja, mozolea, obrazno rudečico itd. Ako se rabi to mazilo 10 večerov, odstrani popolnem pege, šinja itd. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 70 kr.

Spitzweyerich'sko mazilo.

To neprecenjeno mazilo je lek za prsne in pljučne bolezni, prsni katar, kašelj, hripavost itd. Cena 1 velike steklenice z nakazanjem o rabi 80 kr. 1 male steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Spredej omenjeni zdravstveni pripomočki dobivajo se v

Izdelovalnem laboratoriji

Vend. Trnkóczy-a,

lekarka „zur Landschaft“

v Gradci, Sackstrasse šte. 4.

Glavna zaloga za Kranjsko

pri (322—7)

Viktorju Trnkóczy-u,

lekarku „zum gold. Einhorn“

v Ljubljani, glavni trg šte. 4.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizgje.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenji in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začinja, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdljcev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvrstno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—134)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.